

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«МЕДІАРЕСУРСИ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ НУШ»

Шифр за навчальним планом: **ВВ 2.10**
освітньої програми **Початкова освіта**
галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальності **013 Початкова освіта**
освітнього рівня **бакалавр**

4 курс, 7-й семестр (термін навчання 1,10)

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 6		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традиційні.</i> 4. Інноваційні: <i>ігрові, проєктні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 180		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
16	10	
Практичні заняття:		
32	14	
Лабораторні заняття:		
18	-	
Самостійна робота:		
114	156	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
1/2	1/7	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 6 - самостійна робота: 10		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
Мова навчання - українська		

Предметом вивчення освітнього компонента є зміст і методика застосування медійних ресурсів у професійній діяльності вчителя початкової школи.

Міждисциплінарні зв'язки: цифрові освітні технології, педагогіка, методики викладання освітніх галузей.

Мета освітнього компонента – забезпечити оволодіння студентами спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього рівня «Бакалавр» необхідним обсягом фахових компетентностей, які допоможуть вчителю ефективно застосовувати медійні ресурси у професійній діяльності.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 03: Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.	СК 2: Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності
2	ПР 05: Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.	СК 6: Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.
3	ПР 07: Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.	

III. Тематичний план освітнього компонента

На вивчення освітнього компонента відводиться 6 кредитів ЄКТС 180 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання медійних ресурсів вчителем НУШ											
1	Тема 1.1. Вступ. Суть поняття «медіа» та підходи до класифікації інформаційних засобів. Мас-медіа, директ-медіа, мультимедіа. Роль медіа у довірлі сучасних молодших школярів.	10	4	4	2	30	4	2	2	-	30
Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання медійних ресурсів у професійній діяльності вчителя початкової школи											
3	Тема 2.1. Організація дослідження медіаресурсів учнями та робота з ними початкової школи.	34	8	16	10	50	14	4	6	-	66
4	Тема 2.2. Використання медіаресурсів для формування складників ключових компетентностей та наскрізних умінь молодших школярів.	22	4	12	6	34	6	4	6	-	60
Разом: 180 год.		66	16	32	18	114	24	10	14	-	156

IV. Зміст освітнього компонента за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання медійних ресурсів учителем НУШ

Тема 1.1. Вступ. Суть поняття «медіа» та підходи до класифікації інформаційних засобів. Мас-медіа, директ-медіа, мультимедіа. Роль медіа у довкіллі сучасних молодших школярів.

Мета і завдання освітнього компоненту. Суть поняття «медіаресурси», їх види, місце у професійній характеристиці вчителя початкової школи та здатності реалізовувати ідеї НУШ. Емоційно-ціннісне навантаження медіатекстів. Вербальні і невербальні засоби впливу на читача. Маніпуляція в медіа.

Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання медійних ресурсів у професійній діяльності вчителя початкової школи

Тема 2.1. Організація дослідження медіаресурсів учнями та робота з ними у початковій школі.

Дидактичний потенціал змісту освітніх галузей щодо висвітлення теми медіаресурсів у навчанні молодших школярів. Змістові лінії мовно-літературної ОГ: «Досліджуємо медіа» (Типова 1, 2), «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією» (Типова 1).

Формування в учнів основ медіаграмотності. Розвиток умінь розрізняти реальний світ і світом мас-медіа, інтерпретувати, аналізувати, оцінювати медіатексти (фільм, мультфільм, реклама, фотографія тощо) та створювати прості медіапродукти. Інструменти для активного критичного освоєння комунікативного медіасередовища.

Візуальні медіа. Паперова та електронна книжка. Інтернет-ресурси для дітей (зокрема сайти дитячих журналів). Засоби масової інформації: газета, журнал. Елементи форми (колір, фото, шрифт).

Аудіальні медіа. Засоби масової інформації: радіо. Аудіокнижка, онлайн радіо. Засоби впливу на радіослухачів (інтонація, тембр, фононові шуми, музичний супровід).

Аудіовізуальні медіа. Засоби масової інформації: телебачення. Види телевізійних програм (новинні, розважальні, ток-шоу, ігрові, спортивні, просвітницькі, дитячі). Мультфільм. Елементи форми (рухомі образи, звукові засоби).

Інтернет. Комп'ютерні ігри, розроблені за мотивами відомих дитячих книжок, фільмів тощо. Реклама у друкованих виданнях, на радіо та телебаченні.

Тема 2.2. Використання медіаресурсів для формування складників ключових компетентностей та наскрізних умінь молодших школярів.

Інтеграційні можливості різних видів медіа для формування знань, умінь, ставлень, цінностей молодших школярів при вивченні предметів та інтегрованих курсів початкової школи.

Впровадження технології розвитку критичного мислення, проектної та ігрової в освітньому процесі із застосуванням медіаресурсів. Формування в учнів умінь виражати себе і спілкуватися з іншими за допомогою власних медіапродуктів.

Використання цифрових застосунків для організації роботи учнів з різними видами медіа (онлайн-платформи, розвивальні ігри тощо) під час офлайн та онлайн-навчання. Штучний інтелект ChatGPT у роботі вчителя початкової школи: плюси і мінуси.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форма виконання/звітності
1	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання медійних ресурсів учителем НУШ Тема 1.1. Вступ. Суть поняття «медіа» та підходи до класифікації інформаційних засобів. Мас-медіа, директ-медіа, мультимедіа. Роль медіа у довкіллі сучасних молодших школярів.	Ознайомлення з контентом найпоширеніших видів медіа-продукції, яку доцільно використати у освітньому процесі НУШ: візуальної (текст, малюнок, фотографія); аудіальної (музика, радіо) ; аудіовізуальні (ТБ, кіно, анімація Інтернет, гаджети).	Зведена таблиця з назвою ресурсу та покликанням на неї, коротким змістом контенту

2	Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання медійних ресурсів у професійній діяльності вчителя початкової школи Тема 2.1. Організація дослідження медіаресурсів учнями та робота з ними початкової школи.	Розроблення ідей щодо особливостей ілюстрування медіатекстів учнями; створення медіапродуктів до важливих дат і подій (в країні, в родині, в класі). Включення цих ідей в уроки та позаурочну роботу вчителя початкової школи.	Методичні рекомендації для вчителя
		Розробка сюжетів рольових ігор, пов'язаних з професіями у медіа: диктор, журналіст, розповсюдjuвач візуальної інформації. Співставлення цих ігор з темами уроків з предметів та інтегрованих курсів.	План ігор. Календарний план уроків з одного предмету / інтегрованого курсу
		Дослідження можливостей штучного інтелекту ChatGPT для формування основ медіаграмотності молодших школярів	Рекомендації щодо застосування у роботі вчителя початкової школи
4	Тема 2.2. Використання медіаресурсів для формування складників ключових компетентностей та наскрізних умінь молодших школярів.	Розробка тематики навчальних проєктів з інтегрованим змістом, пов'язаних з використанням різних видів медіа ресурсів. Підбір стратегій розвитку критичного мислення учнів засобом медіаресурсів на уроках з предметів та інтегрованих курсів.	Письмова робота / презентація Зведена таблиця з назвою стратегії, темою уроку, коротким змістом контенту

VI. Контроль якості знань здобувачів

6.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

6.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

- 20 світлин про те, що без мам цей світ був би не таким теплим.
URL: <http://www.tutkatamka.com.ua/tvorchist/photografija/20-svitlin-pro-te-shho-bez-mam-cej-svit-buv-bi-ne-takim-teplim/>
- Анімаційні фільми (Маленька каструлька Анатолія, Скарлетт, Тамара, Вальсовий дует, Струни, Секрет Маель). URL: <https://amazing-ukraine.com/animatsiia-z-hlybokym-zmistom-iaka-navchyt-ditei-tolerantnosti/>
- Васютіна Т. Підготовка майбутніх учителів до формування в учнів початкової школи основ громадянської компетентності засобом медіа. *«Освітньо-науковий простір» «Educational Scientific Space» (ESS): науковий журнал*. Вип. 1 (1- 2021)/Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова [гол. Ред. д-р пед наук, проф. Матвієнко О.В.]. Київ: Видавництво Ліра – К, 2021. С. 15 – 24. DOI 10.31392/ONP-npu-1.2021.02
- Васютіна Т.М. Формування у студентів навичок ефективної співпраці у процесі роботи з різними видами медійних ресурсів соціального та природничого змісту. Психологічний і педагогічний дискурс: наукові записки вчених : збірник матеріалів конференції / за заг. ред. проф. Т. О. Олефіренка. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020.
- Васютіна Т.М., Золотаренко Т.О. Формування основ критичного мислення в учнів 1-го класу в контексті STEAM-освіти засобом цифрових ресурсів Mozaik та MozaBook. Сучасні фізичні знання як основа інтеграції змісту шкільної природничої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Умань, 24–25 листоп. 2021 р.) / МОН України, НАПН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини [та ін.]. Умань : УДПУ імені Павла Тичини, 2021. С.162-166. Відновлено з <https://bit.ly/3vEa2f5>

6. Всі ми потрібні. URL: https://www.youtube.com/watch?v=yt3D_4yda0M
7. Державний стандарт початкової освіти. Освітня галузь “Громадянська та історична”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
8. Дуже важливо навчити цьому наших дітей. URL: <https://www.facebook.com/promum.com.ua/videos/1872605186336833/>
9. Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>
10. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://mon.gov.ua/202016/12/05/konczepczyia.pdf>
11. Матвієнко Я. О., Кобиця В. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. *Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень*. Київ : 2019. № 11. С. 48–50.
12. Медіа .URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/Медіа>
13. Мірошникова А. Яким буде наступне покоління дітей. URL: <https://osvitoria.media/opinions/yakym-bude-nastupne-pokolinnya-ditej/>
14. Мотузки. URL: https://www.youtube.com/watch?v=S_Q0ByWT8lg
15. Морзе Н., Буйницька О. Модернізація освіти в цифровому вимірі: монографія. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 300 с.
16. Олефіренко Т., Матвієнко О., Васютіна Т., Золотаренко Т. Основи організації дистанційного та змішаного навчання у закладах вищої та початкової освіти. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2022. 145 с. URL: <https://bit.ly/3QX7vFI>
17. Пилипів І. Штучний інтелект. Як правильно використовувати ChatGPT українцям. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/02/21/697273/>
18. Положення про електронні освітні ресурси. URL : <https://bit.ly/3RdMSFJ>
19. Саган О. Створення цифрового освітнього середовища: реалії та перспективи. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: 2021 (Подолання викликів у період карантину, спричиненого COVID-19): зб. матеріалів всеукр. на- Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького 107 ук.-практ. семінару (Київ, 2 березня 2021 р.) / за заг. ред. О.В. Овчарук. Київ: Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2021. С. 94–97.
20. Саган О.В. Цифрова дидактика: реалії та перспективи. *Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Херсон : Вид-во ХДУ, 2020. С. 435–440.
21. Саган О.В. Трансформації освітніх технологій на основі принципів цифрової дидактики. *Педагогічні науки*. Збірник наукових праць. Випуск 92. 2022. С.91- 95. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4353/3850>
22. Спасюк Д. Великий розбір можливостей ChatGPT: написання резюме, листів і статей, програмування та пошук багів, анекдоти та рецепти. URL: <http://bit.ly/3EA1rzf>
23. Типова освітня програма (за ред. Р.Б. Шияна). URL: <https://bit.ly/3TdkeWB>
24. Типова освітня програма (за ред.О.Я. Савченко). URL: <https://bit.ly/3Slmmuc>
25. Україна – це ти. URL: https://www.youtube.com/watch?v=HBLzV2P2y_s
26. Уроки гарного поводження. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=X-SBpymoRCg>
27. Який друг справжній? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TAbmgJI8pE>
28. «YES I CAN – Paralympics RIO 2016 – We`re The Superhumans!» URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vzjuQoNM534>

VIII. Інформація про викладача

Викладач	ВАСЮТІНА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти педагогічного факультету https://bit.ly/3TYHEPq Авторський Ютуб-канал: https://bit.ly/3TZmQak
Електронна адреса	t.m.vasyutina@npu.edu.ua
Контактний телефон	(044) 486 45 39
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

ІХ. Організаційні вимоги з вивчення освітнього компонента

Організаційні вимоги з вивчення освітнього компонента ґрунтуються на засадах: Положення «Про академічну доброчесність у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова» ([https://npu.edu.ua/nauka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2.](https://npu.edu.ua/nauka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2)), вимогах чинного законодавства України, Статуту НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/images/file/conf/2014/003456.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobotnykiv?view=article&id=4480&catid=337>), «Порядку організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова», «Порядку контролю якості знань студентів НПУ імені М.П. Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у НПУ імені М.П. Драгоманова», «Положення про врегулювання конфліктів у НПУ імені М.П. Драгоманова».

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента

Форми інклюзивного навчання.

Підтримувальне та паралельне навчання, навчання в малих групах / команді, почергове навчання.

Методи інклюзивного навчання.

Ігрові та неігрові методи контекстного навчання, інтерактивні, наочні, активні методи рефлексії, спеціальні методи (супровід), методи розвитку і корекції емоційної сфери.